

شبیوری

مندی ساودن

ترجمه:

اکرم ابراهیم بیکی چیمه

شیشوری

مترجمان: بیژن مندی (shibori@iranlib.net)

چاپ و نام پدیدآور: شیشوری، یک منشی ساوون، ترجمه اکرم ابراهیم بیگی، چیمه
مشتبهات نشر: تهران، کتاب ایران، ۱۳۹۴

صفحات ظاهری: ۱۲۸، من: تصویر: جدول
شماره: ۷-۲۲۲۳۳-۷۷۳۳۳-۹۷۸-۶۰۰

محت: فهرست: نویسی: امیر

ایستاد: عنوان اصلی: Shibori designs & technology چاپ: ۲۰۱۸

رنگبری: گروه ای

محت: بازچشم: طرح

شماره: افزود: ابراهیم بیگی، چاپ: ۱۳۹۵

رنگ: منشی: کنگرید: ۱۴، من: ۳۱۵/۲۱

رنگ: منشی: ۶۴۷۸

شماره: کتابخانه: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۴۳-۴۲-۲

ایر: منشی: ساوون

ترجمه و تألیف: اکرم ابراهیم بیگی، چیمه

ویراستار: هانی فرسای

طراح جلد و صفحه آرای: عطیه سادات جعفرنیا

ناظر چاپ: کامیار علینقی

لیتوگرافی: جامع هنر

چاپ: نقش نیوز

صحافی: راد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۵۰۰ جلد

شماره: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۴۳-۴۲-۲

انتشارات کتاب آبان

تهران: خیابان انقلاب، خیابان قهرمانی، کوچه فاتحی، دریا، طبقه همکف، واحد ۱۰، شماره تماس: ۰۲۱-۶۶۹۵۵۰۱۲، دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۳۱۶۴۳

پست الکترونیک: abanbook.pub@gmail.com، وبسایت: www.abanbook.net

گفتار

۱۰

پیش

واد

۱۲

ه

رزی

۲۲

رنگ

ره زدن

۵۰

بستن و گ

ذاری

۶۴

سریوش گ

دوخت و ج — ۷۴ — مع کردن

تا کردن و گ — ۸۸ — پیره زدن

پیچ — ۱۰۰ — یدن دور لوله

پوش — ۱۱۰ — اندن دور لوله

نم — ۱۲۴ — ایه

درباره نویسنده

مندی سوثان^۱ به عنوان یک طراح پارچه و لباس، رنگ و طرح را به عنوان موضوع مورد علاقه‌اش، در محدوده وسیع نقاشی ابریشم، چاپ سیلکاداکریز، تیک، نقاشی روغنی، آبرنگ و پاستل به کار گرفته است. او به ویژه به تکنیک‌های مقاوم و رایج سنتی، شامل رنگرزی یوزن^۲ ژاپنی، روزوم^۳ و شیپوری^۴ علاقه‌مند است و بیشتر آثارش بر روی همین موضوعها متمرکز شده است.

مندی، بنیان‌گذار و مدیر مؤسسه نقاشی ابریشم و نویسنده چند کتاب پرفروش، مانند راهنمای مقدماتی برای نقاشی ابریشم است. او در همین زمینه، در دانشگاه وست دین^۵ در نزدیکی چپستر و همچنین در کارگاه هنری شخصی‌اش واقع در هاستینگ^۶ در ساسکس دوره‌های کوتاه‌مدتی را برگزار می‌کند.

1- Mandy Southan

2- yuzen

3- rozome

4- shibori

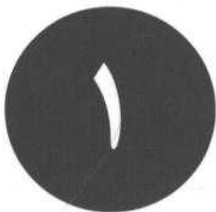
5- West Dean

6- Hasting

مقدمه مترجم

شیبوری همان باندانا یا رنگرزی ایرانی است. در شیبوری دو جنبه مکانیکی و شیمیایی مطرح است؛ جنبه شیمیایی به بیان رنگرزی است که به دو روش مستقیم (نقاشی یا تزریق رنگ) و غوطه‌وری (حمام رنگرزی) انجام می‌شود که با توجه به جنس الیاف، رنگ و تکنیک، مناسب با هدف ایجاد نقش و طرح مورد نظر برای بیشترین پایداری رنگ روی دانه بهترین زیردست انتخاب و اجرا می‌گردد. جنبه مکانیکی شامل روش‌های مختلفی است، از جمله: گره زدن، بستن، دوختن، پیچاندن، فشردن، تا زدن، غیره. زدن و روش‌های متفاوت شکل‌دهی و متراکم کردن پارچه که پیش از رنگرزی انجام می‌شود و نقش و طرح متفاوتی را بر روی پارچه ایجاد می‌کند. شناخت جنس الیاف، انتخاب درست رنگ و روش کاربرد آن مهم‌ترین بخش در شیبوری است و طرح و نقش با کاربرد مجموعه‌ای از روش‌های مشخص یا با استفاده از خلاقیت فرد قابل دستیابی است.

این کتاب روش‌های پایه‌ای و متنوع مکانیکی و شیمیایی به نسبت جامعی را از شیبوری به شکل گام به گام ارائه داده است. در ترجمه حاضر نهایت امانت‌داری لحاظ شده و مترجم با استفاده از تخصص و تجربه خود در زمینه شناخت پارچه و رنگ، بخش‌هایی را افزوده یا توضیح بیشتری داده است تا کتاب با کارایی بیشتری مورد استفاده هنرجویان قرار گیرد.

پیش‌گفتار

برای نخستین بار در مدرسه با شیبوری که به روش رنگرزی گرمای در یک کاسه و بر روی این انجام می‌شد، آشنا شدم. من هنوز هیجان و لذت و غافلگیری بعد از گشودن پارچه ای که طرح شگفت‌انگیزی را نشان می‌داد به یاد دارم. آن شخصی هنوز به یادمانده است و سال‌ها بعد فهمیدم که رنگرزی گرمای تنها یکی از تکنیک‌های جذاب مقام تردش (شامل شکل دادن و گره زدن پارچه پیش از رنگرزی) است. رنگرزی گرمای از جمله روش‌های بسیار قدیمی تن‌آیین پارچه و شامل یک دنیا ابتکار است که در جنوب آمریکا، آفریقا و خاورمیانه و در چین، شبه‌قاره هند (جایی که باندهانی^۱ نامیده می‌شود) تا اندونزی (که تریتیک^۲ و پلانگی^۳ نامیده می‌شود) و ژاپن گسترده شده

1- bandhani

2- tritik

3- plangi

است. در ژاپن بیش از ۱۰۰۰ سال است که این کار انجام می‌شود و افزون بر آن، روش‌های خلاقانه زیاد دیگری نیز برای تولید منسوجات زیبای متحیرکننده ابداع شده است.

عبارت ژاپنی شیبوری (به معنای پیچاندن، چلاندن یا فشردن) در حال حاضر شامل فرم‌های گرمای متنوع بسیاری است که تمامی آنها شامل شکل‌دهی و متراکم کردن پارچه به روشی پیش از رنگرزی هستند. پارچه ممکن است کشیده و گره زده شود، دوخته و جمع شود، تا و گیره زده شود یا به دور لوله‌هایی پیچانده و پلیسه شود که در هر روشی طرح متفاوتی ایجاد می‌شود. این کار بر اساس نفوذ جزئی رنگ به داخل پارچه محکم فشرده شده است که طرح‌های ظریف و پیچیده‌ای را در چین‌ها ایجاد می‌کند. آب نقش مهمی در این فرایند دارد زیرا نفوذ رنگ را کنترل می‌کند (پارچه اشباع شده، قادر به جذب رنگ بیشتر نخواهد بود) و به عنوان محیطی که رنگ در آن امکان حرکت دارد، عمل می‌کند. شما هرگز قادر به کنترل تمام مراحل نخواهید بود، بنابراین نتایج در بیشتر موارد غافلگیرکننده هستند و هر تکه شیبوری، یگانه می‌شود.

این کتاب برخی از تکنیک‌های شیبوری را تحت پوشش قرار می‌دهد. بیشتر آنها بر اساس روش‌های سنتی ژاپنی و برخی مربوط به دوره معاصر یا تطبیق‌های شخصی هستند. من برای هر پروژه یک نوع پارچه پیشنهاد داده‌ام، اما شما می‌توانید آن را با پارچه‌های مختلف امتحان کنید، زیرا هر یک نتیجه متفاوتی به دنبال خواهد داشت، ولی این کتاب درست رنگ برای هر پارچه‌ای که با آن کار می‌کنید، اطمینان حاصل نمایید. پروژه‌های گام به گام، نشانگر این مهم‌اند که هر تکنیک، از ابتدا تا انتها و البته با اعمال تغییرات جزئی، نتایجی را که قابل حصول اند نشان می‌دهد. با استفاده از پارچه‌های مختلف یا تغییر روش شیبوری یا مراحل رنگرزی، انواع نامحدودی قابل دستیابی هستند. وقتی که شما در چند تکنیک ماهر شدید، سعی کنید آنها را ترکیب کنید و طرح‌های غیرمعمول بسازید. من از شیبوری، نوعی را که ظاهری پرچین و چروک دارد دوست دارم. بنابراین به ندرت پارچه‌هایی را اتو می‌کنم. ابریشم از لحاظ ذاتی تمایل به حفظ چین و چروک دارد که از این ویژگی در شیبوری ژاپنی، گرفته شده است. حس بسیار رضایت‌بخشی است که خودتان منسوجات مورد استفاده خود را درست کنید. تکنیک‌های شیبوری ژاپنی برای پارچه‌های کیمونویی کم‌عرض موفقیت‌آمیز بوده است. بنابراین، پارچه‌های بلند، رویه کوسن و دیگر موارد کاربردی پارچه‌های کوچک‌تر نیز ایده‌آل است. اما هر چه تجربه شما افزایش یابد قادر به درست کردن تکه‌های بزرگ‌تر نیز خواهید بود.

در حال حاضر ترکیب تکنیک‌های قدیمی و نوآوری‌هایی که در آن از الیاف و فرآیندهای جدید استفاده می‌شود، شیبوری را به تجربه هیجان‌انگیزی برای کار در نساجی در عصر حاضر مبدل ساخته است. امیدوارم این کتاب به شما کمک کند که لذت‌های آن را کشف کنید. دوختن یا گره زدن یک تکه شیبوری فرایندی آرام‌بخش و تماشای نحوه انتقال رنگ به پارچه همیشه هیجان‌انگیز است. اما برای من، لذت نهایی هم‌چنان تا لحظه آخر باز کردن پارچه و نمایان شدن طرح باقی است.